



PODLASKI INSTYTUT KULTURY W BIAŁYMSTOKU

RELACJE W DZIAŁANIU

SCENARIUSZE WARSZTATÓW DRAMOWYCH

Małgorzata Winiarek-Kołucka

Białystok 2022



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego



NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Kultura – Interwencje. Edycja 2022

Szanowni Państwo,

Projekt „PRZYSTAŃ lokalnie”, w ramach którego powstała poniższa publikacja, zakładał realizację wielu zadań, które łączyło odkrywanie miejsc nieoczywistych, dostrzeganie ich potencjału kulturowego i wykorzystanie go w podejmowanych przedsięwzięciach artystycznych. Zależało nam na zaangażowaniu w te działania dzieci i młodzieży. Chcieliśmy, aby nie tylko poznali historie lokalne związane z ich miejscowościami, ale żeby też nauczyli się o nich opowiadać, dostrzegli coś, co dotychczas pozostawało ukryte lub było trudne do uchwycenia.

Działania podejmowane w ramach projektu były realizowane przez bardzo różne grupy młodych ludzi. Mamy nadzieję, że będą one kontynuowane przez kolejne zespoły, że projekt, który zaproponowaliśmy będzie miał długofalowe i pozytywne skutki. Wydaje nam się, że jednym z warunków koniecznych, aby grupa dobrze ze sobą współpracowała, jest jej integracja. Dobrze zintegrowana, szanująca się i rozumiejąca grupa jest w stanie naprawdę wiele osiągnąć. Budowanie relacji między ludźmi wymaga czasu i pewnego wysiłku, ale jesteśmy przekonani, że warto ten trud podjąć. Dlatego prezentujemy Państwu kilka propozycji zajęć, które pomogą wypracować dobrą atmosferę w zespole, z którym pracujecie.

Prezentowana poniżej publikacja składa się z krótkiego wstępu oraz trzech scenariuszy warsztatów dramowych, w których autorka opisuje różnorodne, włączające pomysły na budowanie relacji w grupie. Zapraszamy do lektury oraz wykorzystania zawartości publikacji w praktyce.

Zespół PIK

SPIS TREŚCI

1. Przedmowa
2. Wstęp
3. Scenariusze warsztatów
 - a. Różni, a tacy sami
 - b. Integracja w ruchu
 - c. Przedmioty w działaniu
4. Rekomendacje i wskazówki do pracy
5. Inspirujące lektury
6. O autorce

WSTĘP

Integracja nie jest tylko poznawaniem się, jest to przede wszystkim proces budowania więzi i relacji między ludźmi. Powinny być to więzi, dzięki którym osoby czują się bezpiecznie w grupie, chcą w niej być i uczyć się od siebie nawzajem.

Proces integracji dzieje się w grupie na co dzień i trwa przez cały czas pobytu dziecka czy młodzieży w zespole, niezależnie od woli osoby prowadzącej określone zajęcia. Co to oznacza dla nas jako edukatorów i edukatorek?

Po pierwsze, że warto przyrzeć się własnym **przekonaniom na temat integracji**. W tym celu wypisz na kartce lub zapamiętaj pierwsze myśli, które nasuwają Ci się, gdy pomyślisz o budowaniu relacji w zespole. Co te myśli mówią o Tobie i Twoich przekonaniach o budowaniu relacji; na ile jest ono ważne dla Ciebie? A może priorytetem jest treść merytoryczna lekcji lub zajęć, które prowadzisz?

Twoje przekonania bezpośrednio wpływają na sposób, w jaki zarządzasz relacjami w grupie.

Po drugie uświadom **sobie, jaką wiedzę, umiejętności, doświadczenia w budowaniu grupy** posiadasz. Czy czujesz się kompetentna/ny w tym obszarze? Czego potrzebujesz, aby tak się poczuć?

Po trzecie, że warto w **codziennej pracy dbać o relacje w grupie**, w której pracujesz. Niezależnie od tego, jakie zajęcia prowadzisz, podkreślaj wagę więzi między członkami grupy, dobrej atmosfery pracy. To ona kreuje bezpieczne środowisko do uczenia się. Wprowadzaj rytuały, rundki wdzięczności, pracuj w dwójkach, zespołach, buduj tożsamość zespołu.

W publikacji znajdziesz kilka podpowiedzi, jak zadbać o relacje w grupie. Czytając publikację, myśl drogi Czytelniku i Czytelniczko, o grupie, z którą pracujesz. Filtruj treść przez pryzmat potrzeb Twojego zespołu. Wybierz te ćwiczenia, które najbardziej odpowiadają potrzebom grupy i są zgodne z Twoim temperamentem i rodzajem prowadzonych przez Ciebie zajęć.

Powodzenia!

SCENARIUSZE WARSZTATÓW

Temat: **RÓŻNI, A TACY SAMI**

Autor: Małgorzata Winiarek-Kołučka

Adresaci: dzieci

Wiek uczestników zajęć: 6–9 lat

Liczba osób w grupie: do 25 osób

Czas przebiegu zajęć: 45 minut

Cele:

- budowanie relacji w grupie – lepsze poznanie siebie nawzajem, szukanie różnic i podobieństw między nami,
- budowanie dobrej atmosfery w grupie.

Przebieg zajęć, w tym ćwiczenia na rozgrzewkę/na zakończenie (opis konkretnych zadań/ćwiczeń)

Lp.	Aktywność	Czas (w minutach)
0	Przygotowanie sali przed zajęciami	10
1	Przywitanie dzieci	5
2	Przedstawienie się dzieci	7
3	Gra „Let's meet together”	20
4	Zakończenie zajęć	3

Punkt 0. Przygotowanie sali

Osoba prowadząca prosi, aby grupa cierpliwie poczekała przed drzwiami na zajęcia. W tym czasie przygotowuje salę oraz początek zajęć.

W sali:

- wiesza przygotowane plakaty i ustawia stoiska z zadaniami do wykonania (propozycje zadań znajdują się w opisie warsztatu);
- ustawia krzesła w kręgu, a stoły rozstawia przy ścianach sali;
- przed wejściem do sali umieszcza tabliczkę/kartkę z propozycjami sposobów przywitania się (załącznik nr 1).

Punkt 1. Przywitanie dzieci na zajęciach

O ustalonej godzinie rozpoczęcia zajęć, osoba prowadząca wychodzi przed drzwi i zaprasza grupę, mówiąc np.:

„Witajcie. Bardzo się cieszę, że Was widzę. Dobrze, że jesteście. Wybierzcie, w jaki sposób chcecie się ze mną przywitać: czy przybić piątkę, czy przytulić, czy zrobić żółwika, czy chwilę zatańczyć, czy powiedzieć dzień dobry (pokazuje na powieszonej kartce sposoby witania się). Po przywitaniu wejdźcie do sali, zostawcie plecak w rogu i usiądźcie na krzesłach”. Osoba prowadząca wita się z każdym dzieckiem w określony sposób.

Punkt 2. Przedstawienie się dzieci

Osoba prowadząca siada w kręgu z dziećmi i mówi:

„Miło mi było z każdym z Was się przywitać i w taki sposób rozpocząć nasze zajęcia. Dzisiaj przygotowałam dla Was kilka ciekawych zadań, dzięki którym lepiej się poznamy i dowiemy się, w czym jesteśmy podobni, a co nas różni. To jest zupełnie naturalne, że coś nas łączy, a coś dzieli np. nasze imiona mogą się powtarzać, mogą też być zupełnie różne. Proszę Was teraz, abyście podali/podały swoje imiona i powiedzieli/powiedziały, co lubicie robić”. Osoba prowadząca opowiada o sobie, a następnie zachęca dzieci do wypowiedzi. Następnie dziękuje im za odwagę i otwartość. Podkreśla, że niektóre pasje są wspólne, a inne są bliskie pojedynczym osobom.

Punkt 3. Gra „Let’s meet together”

Gra składa się z trzech części:

a) dotknij przedmiot

Dzieci wstają z krzeseł. Osoba prowadząca prosi, aby jak najszybciej znalazły w sali i dotknęły czegoś:

- a. białego,
- b. chropowatego,
- c. ciepłego,
- d. przyjemnego,
- e. co im się podoba w tym pomieszczeniu (w tym momencie należy zachęcić dzieci, aby zatrzymały się na chwilę przy tej rzeczy i sprawdziły, gdzie stoją inne osoby i co im się podoba).

- f. co im się nie podoba (powtarzamy schemat z poprzedniego punktu: należy zachęcić dzieci, aby zatrzymały się przy wybranym przedmiocie i sprawdziły, gdzie stoją i jaką rzecz wybrali pozostali).

Osoba prowadząca dziękuje dzieciom za ich aktywność.

b) ustaw się przy zdjęciu

Osoba prowadząca wybiera 3-4 kategorie zdjęć, o których chce porozmawiać z grupą (propozycje przedstawia załącznik nr 2: pory roku, zwierzęta, czynności, kolory, emocje). Osoba prowadząca kładzie na podłodze zdjęcia z jednej kategorii, a następnie prosi dzieci, aby ustawiły się przy zdjęciu, które symbolizuje to co lubią. Następnie zachęca dzieci, aby chwilę porozmawiały o tym, dlaczego wybrały właśnie to zdjęcie. Następnie prosi dzieci, aby wybrały kolejne zdjęcie, które pokazuje, obrazuje to co lubią i porozmawiały o tym. Osoba prowadząca zachęca dzieci, aby sprawdziły, czy skład ich grupy po zmianie zdjęcia nie zmienił się.

c) wykonaj zadania na stacjach

Ostatnim elementem gry jest wykonanie umieszczonych na ścianach sali zadań, które zostały opisane poniżej.

Osoba prowadząca przygotowuje i wiesza kartki z zadaniami przed zajęciami:

- Dużą kartkę flipchart z odrysowaną swoją dłońią (do wykonania zadania nr 1: Odrysuj swoją dłoń).
- Połączone 2-3 duże kartki flipchart z narysowanym kwiatkiem z liczbą płatków odpowiadającą liczbie osób w grupie (do wykonania zadania nr 2: Kwiatek).
- Na podłodze osoba prowadząca kładzie dwie połączone kartki flipchart z odrysowaną stopą (do wykonania zadania nr 3: Zrób węża ze stóp).

Zadanie

1: Odrysuj swoją dłoń

Osoba prowadząca prosi, aby każde dziecko odrysowało swoją dłoń na dużej kartce. Wcześniej sama odrysowuje swoją dłoń, dzięki czemu dzieci wiedzą, jak należy wykonać to zadanie.

2: Kwiatek

Osoba prowadząca na dwóch dużych połączonych kartkach rysuje kwiat, który ma tyle płatków, ile dzieci jest w grupie. Na każdym płatku napisane jest imię jednego

dziecka. Zadaniem uczestników zajęć jest uzupełnienie „swojego” płátka rysunkiem lub opisem siebie, swoich pasji, cech itp.

3: Zrób węża ze stóp

Osoba prowadząca kładzie na podłodze dwie lub trzy duże połączone kartki (rozmiar zależy od liczby dzieci w grupie). Każde dziecko ma za zadanie odrysować na papierze swoją stopę, tak aby w efekcie z nóg całej klasy/grupy powstał wąż.

Gdy dzieci wykonają opisane powyżej zadania, osoba prowadząca zaprasza je do wspólnego obejrzenia powstałych prac. Przy rysunku kwiatka, z rzeczy wypisanych lub narysowanych przez uczestników wybiera te, które najczęściej się powtarzają i rysuje lub wypisuje je w środku kwiatka. W ten sposób uświadamia dzieciom, że wiele rzeczy lub cech je łączy.

Punkt 4. Zakończenie zajęć

Osoba prowadząca prosi dzieci, aby wybrały z kart emocji (zdjęcia w załączniku nr 2) jedną kartę, która obrazuje ich samopoczucie po zajęciach.

Wskazówki i rekomendacje dla osób prowadzących:

- Kluczowym dla budowania relacji jest czas i przestrzeń na dobre wspólne przeżycia. Zachęcamy zatem osoby prowadzące, aby w spokoju prowadziły zajęcia, nie spiesząc się, aby zrealizować całość programu warsztatu.
- Jeśli któreś z dzieci nie będzie chciało wykonywać ćwiczenia, zapytaj, co skłoniłoby je do dołączenia do grupy? W przypadku kolejnej odmowy, pozwól dziecku/dzieciom na obserwację ćwiczenia.
- Jeśli dzieci w grupie znają się, osoba prowadząca może pominąć ćwiczenie z imionami lub zaproponować je z instrukcją: powiedz swoje imię i coś, czego grupa jeszcze o Tobie nie wie.

Materiały i narzędzia do pracy:

Załącznik nr 1

Sposoby witania się

**Jak chcesz się
dziś przywitać?**

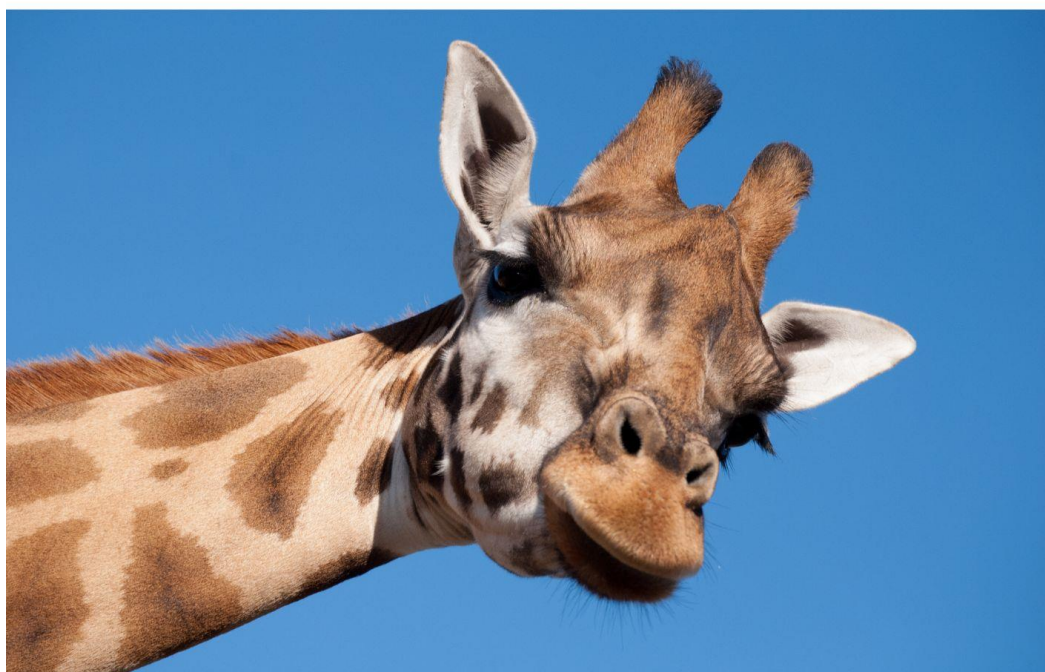


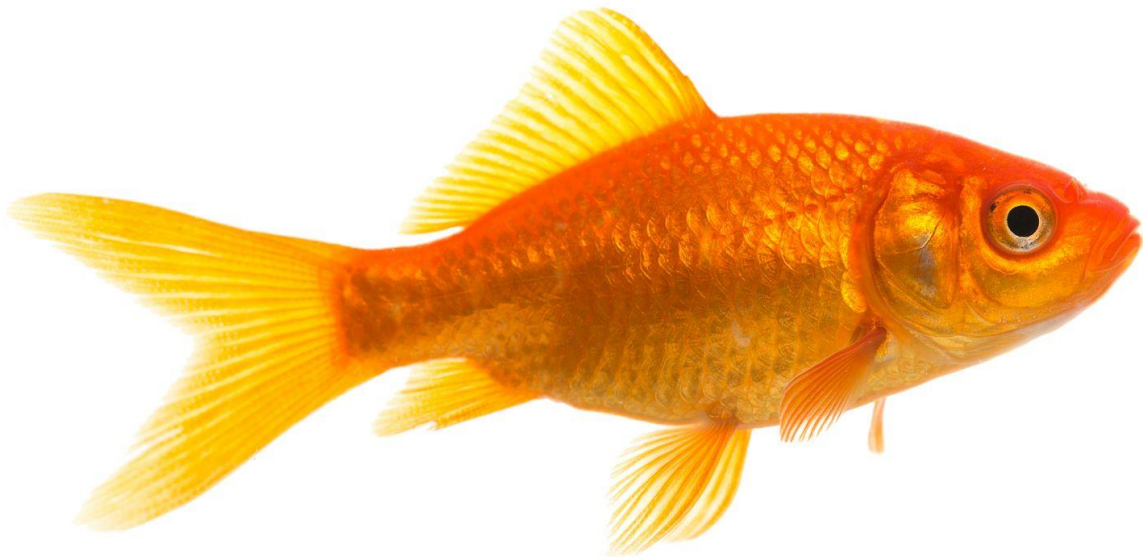
**Dzień
dobry :)**



Załącznik nr 2

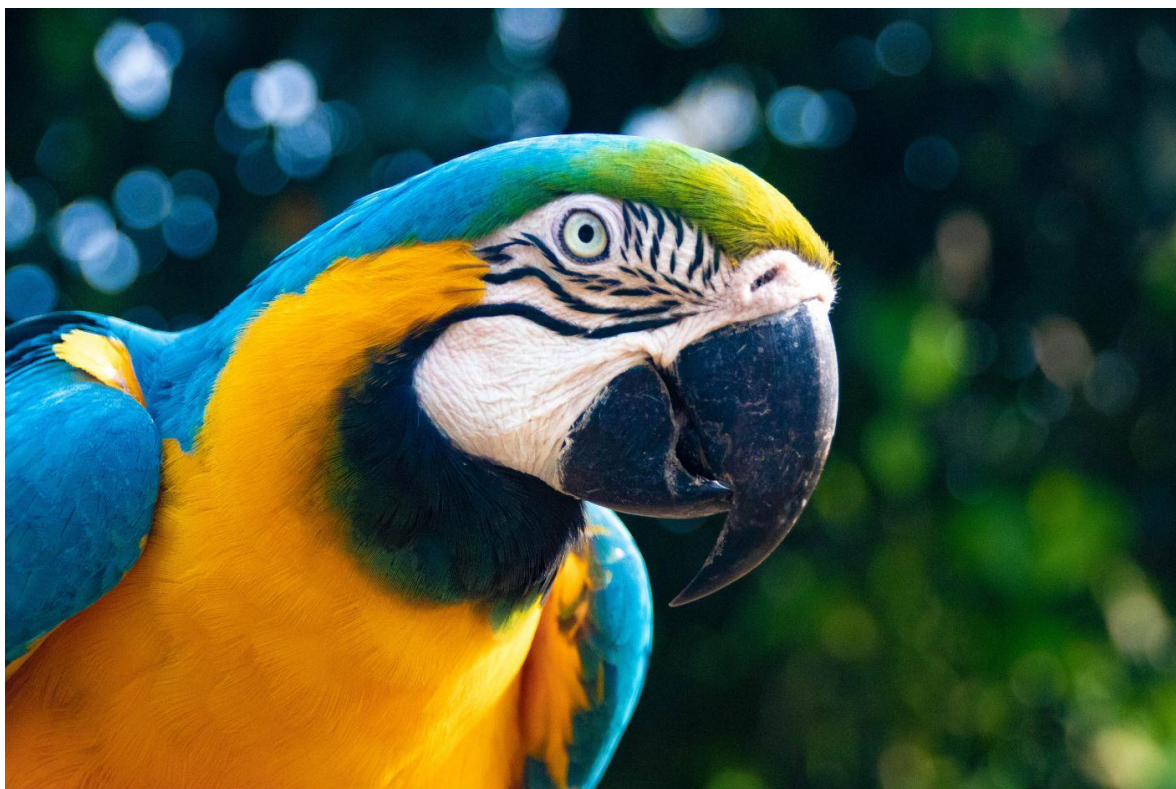
Zdjęcia do gry „Let's meet together”



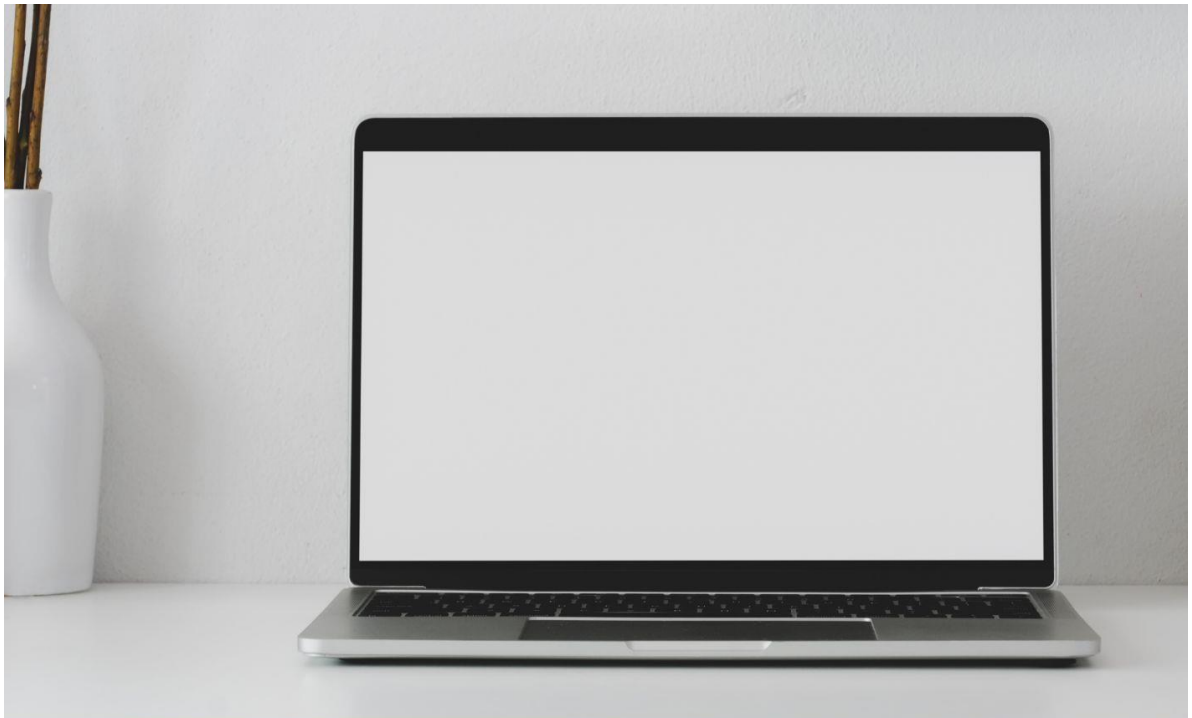








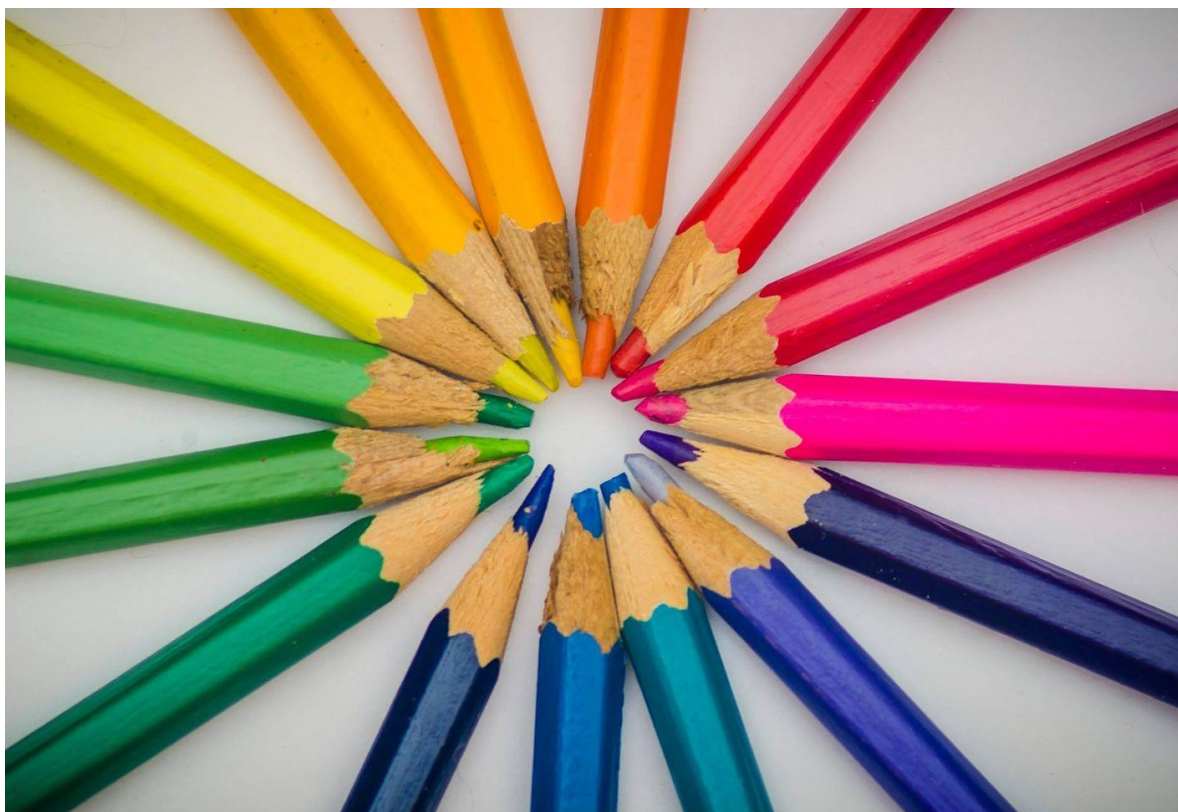


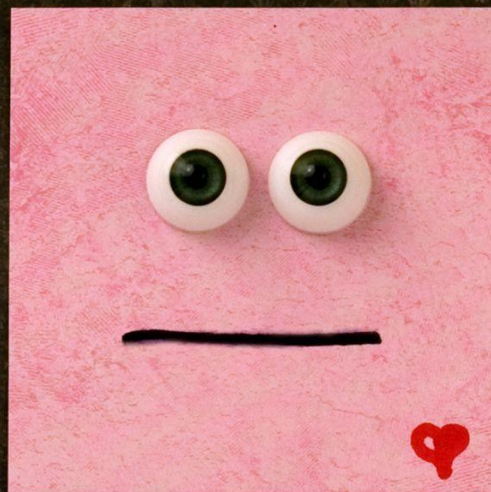
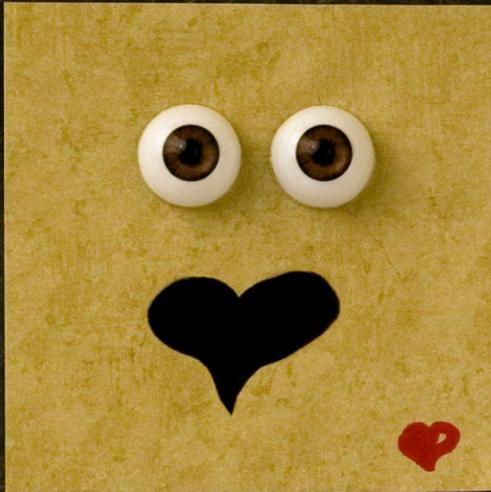
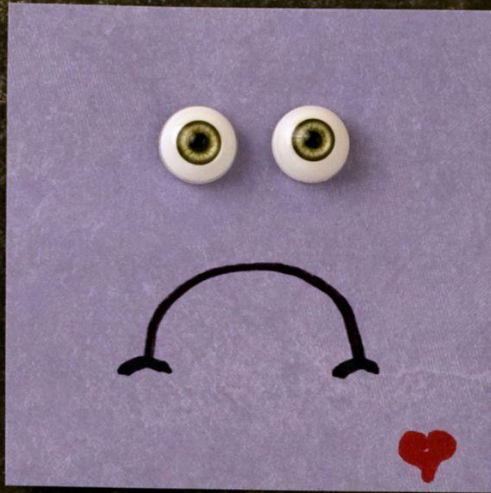


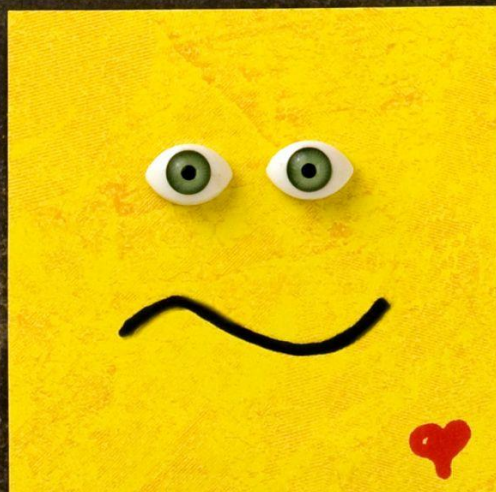
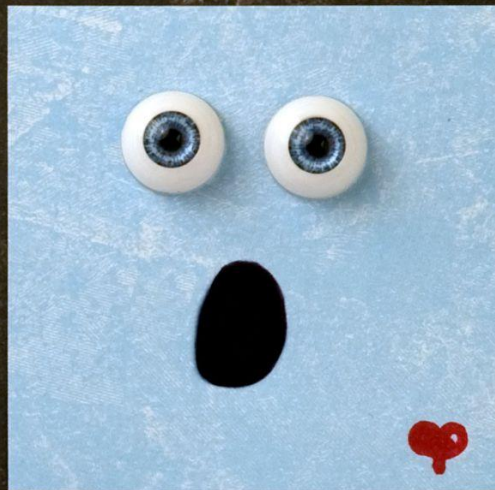
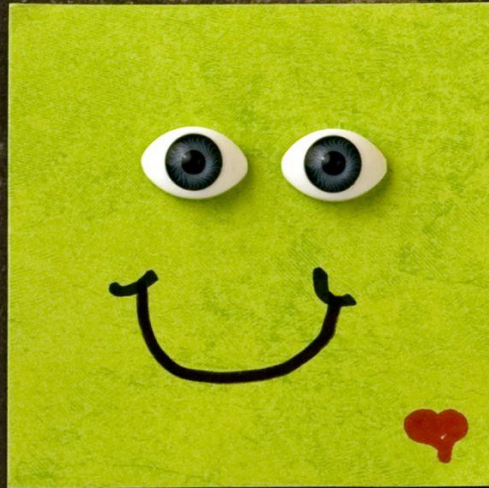












Temat: INTEGRACJA W RUCHU

Autor: Małgorzata Winiarek-Końucka

Adresaci: dzieci i młodzież

Wiek uczestników zajęć: 9–18 lat

Liczba osób w grupie: do 25 osób

Czas przebiegu zajęć: 45 minut

Cele:

- budowanie relacji w grupie – lepsze poznanie siebie nawzajem i dostarczenie osobom w grupie kilku dobrych doświadczeń,
- budowanie dobrej atmosfery w grupie.

Przebieg zajęć, w tym ćwiczenia na rozgrzewkę/ na zakończenie (opis konkretnych zadań/ ćwiczeń)

Lp.	Aktywność	Czas (w minutach)
1	Przywitanie. Barometr mocy	5
2	Imiona z piłką	10
3	Ruchowe poznawanie siebie	15
4	Omówienie ćwiczeń	10
5	Zakończenie warsztatu	5

Punkt 1. Przywitanie. Barometr mocy

Osoba prowadząca wita grupę i zaprasza do udziału w zajęciach, mówiąc np.:

„Witajcie. Cieszę się, że jesteście. Jak się macie? Pokażcie ręką na skali, jaki macie poziom energii. Podłoga to poziom 0 (w ogóle nie mam energii), a czubek głowy to poziom 10 (mam superdużo energii i zapału). Określcie swój poziom energii i sprawdźcie, jak dziś czują się inni”.

Osoba prowadząca analizuje to, co pokazują uczestnicy zajęć. Jeśli coś zwróciło jej uwagę (np. niski poziom energii sygnalizowany przez wiele osób), pyta o przyczyny. Pyta też, czego uczestnicy potrzebują, aby efektywnie i aktywnie uczestniczyć w zajęciach.

Punkt 2. Imiona z piłką

Do tego ćwiczenia potrzebne są trzy piłki tego samego koloru, które są lekkie i łatwo się je łapie.

Osoba prowadząca podaje piłkę do jednej z osób uczestniczących, wypowiadając jej imię. Ta osoba podaje piłkę do kolejnej osoby, zapamiętując od kogo dostała piłkę i do kogo ją rzuciła. Kolejne osoby powtarzają tę czynność do momentu aż wszyscy otrzymają i odrzucą piłkę, tworząc tym samym drogę, którą piłka musi przejść. Następnie grupa odtwarza ten schemat, nie używając jednak swoich imion. Kolejna runda wygląda tak samo, a osoba prowadząca dodaje kolejną piłkę lub dwie. Jeśli ktoś upuści piłkę lub źle ją poda, mówi PORAŻKA, a grupa bije mu/jej brawo.

Głównym celem ćwiczenia jest nauczenie lub przypomnienie imion osób uczestniczących oraz pokazanie grupie, że podczas tych zajęć można popełniać błędy, a porażki mogą być nagradzane np. brawami.

Punkt 3. Ruchowe poznawanie siebie

W tej części osoba prowadząca zaprasza grupę do wykonania kilku ćwiczeń ruchowych, które będą przyjemnym i wspólnym doświadczeniem. Poniższe ćwiczenia ułożone są w określonej kolejności, tak aby zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne osób uczestniczących poprzez zwiększenie ich ekspozycji społecznej¹.

Idź – stój, góra – dół

Osoba prowadząca zaprasza, aby grupa poruszała się zgodnie z jej instrukcjami: idź, stój, góra, dół. Następnie zmienia znaczenie słów: idź znaczy stój, stój znaczy idź, góra znaczy dół, a dół znaczy góra. Grupa porusza się po sali zgodnie z nowym, odwrotnym znaczeniem słów.

Chodzenie w tempie

Osoba prowadząca prosi, aby każdy przechadzał się po sali w dowolnym kierunku. Gdy wszyscy swobodnie się poruszają, prosi, aby uczestnicy zaczęli chodzić jak najwolniej (tempo1), a następnie jak najszybciej (tempo 5 lub 3). Numery 2,3,4 oznaczają środkowe

¹ Sytuacje ekspozycji społecznej to te, w których jesteśmy obiektem uwagi i potencjalnej oceny ze strony innych. Są one stresujące, gdyż wiążą się z ryzykiem, że ta ocena będzie negatywna.

tempo poruszania się. Uczestnicy chodzą po sali w tempie, o które poprosi osoba prowadząca.

Ludzie do ludzi

Osoby uczestniczące chodzą po sali w swoim tempie. Osoba prowadząca zaprasza, aby na hasło „ludzie do ludzi” dobrali się w dwójki i przywitali się, za każdym razem z kimś innym, używając określonych części ciała:

- Ludzie do ludzi – palec do palca,
- Ludzie do ludzi – ręka do ręki,
- Ludzie do ludzi – ręka do kostki,
- Ludzie do ludzi – kolano do kolana
- Ludzie do ludzi – bark do barku,
- Ludzie do ludzi – plecy do pleców.

Następnie prosi, aby spotkały się kolejno: 4 pary kolan, 6 par rąk, 8 głów.

Punkty styczności

Osoba prowadząca dzieli grupę na 4 - lub 5 - osobowe zespoły. Wykorzystuje wcześniejsze ćwiczenia, na koniec zaprasza, aby spotkało się kilka (4 lub 5) par kolan. Podział na grupy zależy od inwencji osoby prowadzącej i może być dowolny. Kiedy uczestnicy dobiorą się w zespoły, osoba prowadząca mówi np.:

„Będę wymieniała i pokazywała różne cyfry. Zapraszam Was, abyście jako grupa mieli tyle punktów styczności z ziemią, ile pokażę. Punkt styczności to połączenie ciała z ziemią np., stojąc na jednej nodze mam jeden punkt styczności z ziemią. Jeśli przykładam całą dłoń do ziemi – też jeden, ale gdy dziesięć palców, a każdy dotyka ziemi osobno, punktów też jest dziesięć. Proszę, abyście wspólnie – jako grupa – mieli 15 punktów styczności z ziemią”.

Osoba prowadząca daje grupom czas na ustawienie się. Sprawdza, czy każda grupa ma 15 punktów styczności. Następnie zaprasza do przygotowania układu choreograficznego do wybranej muzyki, który będzie składał się z następującej liczby punktów styczności z ziemią: 15, 10, 22, 5, 7, 18. Każda z grup przygotowuje choreografię wraz z muzyką, do której ją zatańczy. Czas na wykonanie zadania: 3 minuty.

Osoba prowadząca zaprasza kolejne grupy do zaprezentowania swojej choreografii. Każdy występ nagradza, np. klaskaniem.

Punkt 3. Omówienie

Osoba prowadząca dziękuje uczestnikom i uczestniczkom za udział w ćwiczeniach i zaprasza do krótkiej refleksji. Zadaje pytania:

- a) Jakie głosy słyszeliście/słyszaliście podczas wykonywania powyższych ćwiczeń?
- b) Jakie emocje one w was wywołały?
- c) Jak, Waszym zdaniem, czuły się podczas tych ćwiczeń inne osoby w grupie?
- d) Czego potrzebujemy, jako grupa, aby dobrze się razem czuć?

Osoba prowadząca czeka na odpowiedzi, zachęca kolejne osoby do zabierania głosu.

Punkt 4.

Osoba prowadząca zaprasza grupę do podsumowania zajęć. Prosi, aby każda osoba wstała i w dowolny sposób przechadzała się po sali. Gdy osoba prowadząca klaśnie, zapraszamy każdą osobę, aby zastygła w pozycji, która pokaże emocję, z jaką kończy dzisiejszy dzień. Osoba prowadząca podchodzi do każdej osoby. Zaprasza, aby jednym słowem nazwała co pokazuje.

Wskazówki i rekomendacje:

- Zachęcamy osoby prowadzące o zadbanie podczas tych ćwiczeń o dobry poziom zrozumienia instrukcji przez grupę. W tym celu rekomendujemy wykorzystanie np. kartek z napisanymi cyframi (przy ćwiczeniu „Chodzenie w tempie”) lub napisaniu na tablicy sekwencji cyfr, która opisze kolejność ruchów w przygotowywanej choreografii (ćwiczenie „Punkty styczności”).
- Każde opisane powyżej ćwiczenie jest do wykonania na zewnątrz budynku w sprzyjających warunkach pogodowych i miejscu np. na łące, w lesie, zacisznym parku. Zachęcamy do eksperymentowania ze zmianą przestrzeni, w której grupa pracuje.

Materiały i narzędzia do pracy:



Temat: **PRZEDMIOTY W AKCJI**

Autor: Małgorzata Winiarek-Końicka

Adresaci: dzieci i młodzież

Wiek uczestników zajęć: 10–18 lat

Liczba osób w grupie: do 25 osób

Czas przebiegu zajęć: 45 minut

Cele:

- budowanie relacji w grupie – lepsze poznanie siebie nawzajem, szukanie tego co nas łączy i tego, co nas różni,
- budowanie dobrej atmosfery w grupie.

Przebieg zajęć, w tym ćwiczenia na rozgrzewkę/na zakończenie (opis konkretnych zadań/ćwiczeń)

Lp.	Aktywność	Czas (w minutach)
0	Przygotowanie walizki z przedmiotami	
1	Przywitanie osób uczestniczących	5
2	Przedmioty w Akcji	25
3	Omówienie	10
4	Zakończenie zajęć	5

Punkt 0. Przygotowanie walizki z przedmiotami

Znajdź w domu lub u znajomych ciekawą walizkę lub pudełko, do którego włóż ok 30 różnorodnych, atrakcyjnych i ciekawych dla osób, z którymi pracujesz przedmiotów. Raz przygotowana walizka z przedmiotami może być wykorzystana w wielu sytuacjach warsztatowych.

Punkt 1. Przywitanie osób uczestniczących

Osoba prowadząca wita uczestników i uczestniczki spotkania, warsztatu, próby. Podkreśla, że dziś będziemy budować relacje w naszej klasie/grupie.

Punkt 2. Przedmioty w Akcji

Osoba prowadząca proponuje kolejno ćwiczenia z przedmiotami.

Wyciągnij przedmiot ze swojej torby/plecaka

Każda osoba z grupy wyjmuje przedmiot ze swojej torby/plecaka i opowiada ta rzecz mówi dzisiaj o niej.

Wyciągnij przedmiot z walizki

Każda osoba losuje przedmiot z walizki i odpowiada na pytania:

- a. Co to jest?
- b. Do czego służy?
- c. Do czego innego mogłoby służyć?

Improwizacje z przedmiotami

W zespołach 3-5 osobowych, uczestnicy wyciągają z torby/plecaka przedmiot lub kilka przedmiotów. Zadanie polega na przygotowaniu improwizacji, w której wystąpią przedmioty i każda osoba z zespołu – niezależnie od tego w jakim języku mówi, przygotowuje improwizację, w której wystąpią przedmioty.

Tytuł improwizacji podaje osoba prowadząca, np.: dwie grupy przygotowują improwizację. „Pierwszy dzień w grupie”, kolejne „Konflikt w grupie”, pozostałe dwie „Współpraca w grupie”. Osoba prowadząca proponuje 5 minut na przygotowanie improwizacji, a następnie zaprasza do ich prezentacji. Klasa/grupa słucha i ogląda przygotowane przez wszystkich scenki.

Punkt 3. Omówienie

Osoba prowadząca zadaje pytania grupie. Słucha odpowiedzi i dopytuje, jeśli ich nie rozumie. Poniżej zamieszczam propozycję pytań dotyczących improwizacji z przedmiotami, które widownia widziała przed chwilą,

1. Co zobaczyliście/zobaczyłyście w tych improwizacjach?
2. Co Was cieszyło w ich treści, a co złościło?
3. Czego potrzebujecie, aby czuć się dobrze w zespole?

Punkt 4. Zakończenie zajęć

Osoba prowadząca zaprasza grupę do rundki wdzięczności. Prosi, aby każdy powiedział za co dzisiaj dziękuję grupie.

Wskazówki i rekomendacje:

- Zachęcamy osoby prowadzące do przeanalizowania, do których z wyżej opisanych ćwiczeń, ich grupa da się zaprosić.
- W przypadku uczęszczania do grupy osób, które mówią różnymi językami, rekomendujemy:
 - o przygotowanie instrukcji do każdego ćwiczenia, przetłumaczonej na język danej osoby. Polecamy wykorzystanie tłumacza.
 - o zachęcenie grupy do przygotowania pantomimy jako improwizacji lub improwizacji w swoim ojczystym języku (w części „Improwizacja z przedmiotami”).

INSPIRUJĄCE LEKTURY

- *Drama wzmacnia. Drama w edukacji antydyskryminacyjnej i obywatelskiej*, M. Winiarek-Kołucka (red.), wydanie II poszerzone, Warszawa 2016.
- *Drama w edukacji o uchodźczyńiach i uchodźcach*, M. Brańka, D. Cieślukowska (red.), Warszawa 2016.
- *Spokój Żyrafy. Scenariusze warsztatów dla uczniów klas I-III łączące metody: mindfulness, dramę stosowaną w duchu porozumienia bez przemocy*, Karolina Sieńkowska, Małgorzata Winiarek-Kołucka, Warszawa 2019.
- *W moim tempie. Scenariusz warsztatu dramowego dla dzieci z klas I-IV na podstawie utworu „Zgubiona dusza” Olgi Tokarczuk*, Karolina Sieńkowska, Kamilla Gryszel, Katarzyna Leoniewska, Warszawa 2019.
- *Gry dla aktorów i nieaktorów*, Augusto Boal, Wydawnictwo Cyklady, Warszawa 2014.

O AUTORCE



MAŁGORZATA WINIAREK-KOŁUCKA

Trenerka warsztatu edukacyjnego, superwizorka dramy, coach.
Z wykształcenia psycholożka.

Od kilkunastu lat prowadzi szkolenia i warsztaty edukacyjne i rozwojowe. Dotychczas przeprowadziła ponad 1000 godzin zajęć grupowych oraz ponad 300 procesów tutoringowych i coachingowych.

Regularnie wspiera jednostki i grupy w rozwoju. Pomaga im nazywać ważne dla nich wartości oraz wykorzystać odkryty potencjał do planowania działań, zarządzania ludźmi czy rozwiązywania konfliktów.

Autorka i redaktorka artykułów o metodzie dramy stosowanej i procesach edukacyjnych. Redaktorka merytoryczna publikacji *Drama wzmacnia. Metoda dramy w edukacji antydyskryminacyjnej*. Prelegentka na konferencjach i webinarach dotyczących dramy.

Od 2012 r. współzarządza Stowarzyszeniem Praktyków Dramy STOP-KLATKA.